

Poduzetničkim kompetencijama do razvoja malog i srednjeg poduzetništva

Sudarić, Željko

Source / Izvornik: **Učenje za poduzetništvo, 2013, 3, 103 - 110**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:150:231358>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-22**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University of Applied Sciences
"Lavoslav Ružička" Vukovar](#)

PODUZETNIČKIM KOMPETENCIJAMA DO RAZVOJA MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

Željko Sudarić, mr.sc., Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru – Upravni studij, Županijska 50, 32000 Vukovar, zsudacic@vevu.hr

Sažetak

Danas je kompletno društvo pod snažnim utjecajem globalizacije i zbog toga je zahvaćeno globalnom ekonomskom krizom i usporavanjem privredne aktivnosti. Globalna ekonomska kriza manifestirala se i u Hrvatskoj, zaustavljanjem gospodarskog rasta i značajnim smanjenjem proizvodnje i potrošnje te padom bruto društvenog proizvoda. Razvijene poduzetničke kompetencije pojedinca i društva u cjelini, a u uvjetima globalne ekonomske krize predstavlja temeljnu pretpostavku za uspješan rast i razvoj. Upravo sektor malog i srednjeg poduzetništva ima ključnu ulogu u rastu i razvoju gospodarstva sa svrhom konkurentnosti na tržištu zemalja regije i Europske unije. U radu ćemo prikazati da je glavni pokretač razvoja svakog modernog gospodarstva upravo MSP sektor te da se ekonomska kriza može prevladati razvojem i ulaganjem u malo i srednje poduzetništvo.

Ključne riječi: *MSP sektor, poduzetništvo, EU, ekonomija*

Uvod

Danas je kompletno društvo pod snažnim utjecajem globalizacije te je zbog toga zahvaćeno globalnom ekonomskom krizom i usporavanjem privredne aktivnosti. Globalna ekonomska kriza manifestirala se kroz cijeli svjetski i europski sustav pa tako i u Hrvatskoj, zaustavljanjem gospodarskog rasta i značajnim smanjenjem proizvodnje i potrošnje te padom bruto društvenog proizvoda. Gospodarski rast i razvoj ovisi o mnogo čimbenika kao što su globalizacijski procesi, tehnologija, politika, gospodarstvo, a konkurentna prednost gospodarstva temelji se na razvoju poduzetništva i obrazovanja za poduzetništvo s naglaskom na usvajanje potrebnih poduzetničkih kompetencija, razvoj vještina i usvajanje specifičnih znanja o poduzetništvu i razvijanje pozitivnog stava prema poduzetništvu i razvoju poduzetničke kulture. Poduzetništvo i poduzetnička kompetencija pojedinca i društvene zajednice u cjelini, u uvjetima opće društvene i gospodarske globalizacije predstavlja temeljnu pretpostavku za uspješan rast i razvoj cijelog društva, ali i rast i razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Obrazovanje i znanost, uz pojedinca, postaju najjača proizvodna snaga društva. Na znanosti se temelji sve veći broj novih tehnologija i inovacija, a znanje je uvjet uspješne primjene tih postignuća. U svemu tome poduzetništvo postaje pokretač, organizator i upravljač novih procesa. Ulaganje u znanost, odnosno veća i kontinuirana ulaganja u obrazovni sustav, a koje se mora usmjeriti prema poticanju poduzetništva, osobito kod mladih, ključ je gospodarskog rasta i razvoja društva u cjelini.

Najvažniji zadatak i cilj Republike Hrvatske, ali i Europske Unije u cijelosti je poboljšanje konkurentnosti, smanjenje nezaposlenosti, stvaranje novih radnih mjesta i povećanje ulaganja u znanost i obrazovanje, ne samo mladih, već i kroz programe cjeloživotnog učenja u sve kategorije stanovništva, jer je vrhunsko obrazovanje ključno za razvoj Hrvatske i Europske Unije kao društva znanja te za djelotvorno konkuriranje u svjetskom globaliziranom gospodarstvu. EU je izdvojila oko 7 milijardi eura za cjeloživotno učenje za razdoblje od 2007. do 2013. godine (EU bilten, 2012.). Hrvatska je 2011. godine postala ravnopravnom članicom Programa za cjeloživotno učenje. Hrvatska je na svojem putu u EU morala zadovoljiti brojne zahtjeve u različitim područjima, a istovremeno je nastojala različitim mjerama povećavati konkurentnost svoga gospodarstva. Upravo je povećanje konkurentnosti osnova rasta svakog gospodarstva tj. ekonomije. U izvršavanju tog zadatka ključnu i najveću ulogu ima malo i srednje poduzetništvo (MSP), koje je jedino spremno na kontinuirano prilagođavanje zahtjevima liberalnog tržišta. MSP sektor pruža mogućnost primjene suvremenih rješenja i prakse s jedinim ciljem, rastom gospodarstva i jačanjem konkurentnosti, uz zastupljenost poduzetničkih kompetencija koje pomiču granice poduzeća, gospodarstva, ali i društva u cijelosti. U radu ćemo teorijski prikazati da je glavni pokretač razvoja svakog modernog gospodarstva upravo MSP sektor te da se ekonomska kriza može prevladati razvojem i ulaganjem u malo i srednje poduzetništvo.

1. Poduzetništvo i poduzetničke kompetencije kao preduvjet razvoja malog i srednjeg poduzetništva

Poduzetništvo počiva na teoriji ekonomije i društva te na promjene gleda kao na nešto sasvim normalno. O poduzetnicima se govori kao o osobama koje uspostavljaju vezu između tržišta i MSP sektora. Većina smjernica za ostvarenje poduzetništva i poduzetničkih kompetencija nalazimo u dokumentima Europske Unije: Lisabonskoj strategiji iz 2000. godine, Europskoj povelji o malom gospodarstvu iz 2003. godine, Zelenoj knjizi o poduzetništvu u Europskoj Uniji (2003.g.) te Programu za poduzetničko obrazovanje u Europi donesenome u Oslu 2006. godine. Poduzetništvo nikada nije bilo povezano s jednim područjem djelovanja, iako se razvitkom tržišne ekonomije ponajviše rasprostranilo i učvrstilo u gospodarskom dijelu društva. Danas, u eri globalizacije i u uvjetima suvremene tržišne ekonomije s velikom konkurentnošću na globalnom tržištu, poduzetništvo po svom značenju i rasprostranjenosti djelovanja u svim područjima, postaje relevantan čimbenik u razvoju društva. Za poduzetništvo se može reći da postoji otkad i ljudska zajednica, a interes za poduzetništvom proizlazi iz spoznaje da je povijest civilizacije na određen način proizvod djelovanja poduzetništva. Pojavu poduzetništva, prema Druckeru, su omogućili novi oblici upravljanja primijenjeni na novim poduzećima, neprivrednim organizacijama, ali i na malim i srednjim tvrtkama (Drucker, 1992, str. 25.). Gledajući iz različitih perspektiva postoji mnogo definicija poduzetnika i poduzetništva, od najranijeg razdoblja pa sve do danas, ali u gotovo svim definicijama govori se o ponašanju koje uključuje inicijativu, organiziranje ekonomskih resursa te prihvaćanje rizika. Poduzetništvo je dinamičan proces stvaranja rastućeg bogatstva (Ronstadt, 1984., str. 28.). Također, možemo upotrijebiti i prilagoditi definiciju koja kaže da je poduzetništvo proces stvaranja nečeg novog i vrijednog pod pretpostavkom rizika i nagrada (Hisrich, Peters, & Shepherd, 2011). Kao što potvrđuju ove i mnoge druge definicije u terminu poduzetništvo uz sve različitosti postoje i zajednički aspekti : kreativnost, neovisnost, rizik i nagrade.

Prema gledištu Europskog parlamenta, koji u svojim preporukama za razvoj poduzetništva opisuje navedeni pojam, poduzetništvo predstavlja sposobnost pojedinca da pretvara ideje u djela i podrazumijeva kreativnost, inovativnost, sposobnost razumnog preuzimanja rizika, kao i sposobnost planiranja, organiziranja te vođenja projekata kako bi se postigli određeni ciljevi. Danas poduzetništvo predstavlja jednu od glavnih političkih, ekonomskih i općedruštvenih tema te potiče razvoj ekonomija diljem svijeta i generira nova zapošljavanja, ali i povećava opći društveni, kulturni i socijalni napredak. Najrazvijenije zemlje svijeta, kao i zemlje Europske unije, prepoznale su važnost podržavanja poduzetništva, stalnu potrebu za stvaranjem poduzetničkog ozračja te poticanje poduzetničkog obrazovanja u sustavu cjeloživotnog učenja.

Poduzetništvo, kao jedna od osam ključnih kompetencija Vijeća Europe, ovoga trenutka još uvijek nije cjelovito razrađena i implementirana u obrazovnom sustavu Republike Hrvatske, ali se različitim dokumentima i strategijama radi na potpunoj implementaciji. Kompetencije su skupovi ponašanja koji su instrumentalni za postizanje željenih rezultata i ishoda (Kurtz i Bartram, 2002., str. 229.). Kompetencije možemo definirati kao kombinaciju znanja, vještina i stavova. Ključne kompetencije su one koje svaka individua treba za osobno ispunjenje i razvoj, društveno uključivanje i zapošljavanje. Kompetencije uključuju vještine potrebne za razvoj društvene zajednice na načelima društva koje uči, ali i specifične ciljeve koji promoviraju i razvoj poduzetništva. Preporuka je Europskog parlamenta i Vijeća utvrditi i definirati ključne kompetencije potrebne za osobno, društveno i poslovno unapređenje, tj. razvoj i kontinuirano obnavljanje ključnih kompetencija kako bi se postigao održivi razvoj pojedinca i društva u cijelosti. Europska unija tj.

Vijeće Europe 2006. godine definiralo je osam ključnih kompetencija koncepta cjeloživotnog učenja:

- - komunikacija na materinjem jeziku,
- - komunikacija na stranim jezicima,
- - kompetencije u matematici, znanosti i tehnologiji,
- - digitalne kompetencije,
- - naučiti učiti tj. vještine učenja,
- - društvene i građanske kompetencije,
- - smisao za inicijativu i poduzetništvo,
- - kulturna osviještenost i izražavanje u području kulture.

U dugoročnom planu svih dokumenata EU-a, a u svrhu općeg društvenog i gospodarskog razvoja, poduzetništvo je potrebno uključiti u nacionalne kurikule i sve razine obrazovanja te omogućiti poduzetničko učenje izvan formalnog obrazovanja.

Za unapređivanje malog i srednjeg poduzetništva potrebno je stjecanje određenih vještina i znanja te razvoj sposobnosti neophodnih poduzetnicima koji započinju društvenu ili gospodarsku djelatnost. Definiranjem ciljeva, načela, nositelja i operacionalizacije aktivnosti, ostvaruje se veza između načelnih opredjeljenja i operativne implementacije strategije, čime se omogućava realizacija utvrđenih ciljeva. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva ključni je čimbenik svakog konkurentnog gospodarstva i potreban je stalni i sustavni razvoj, a poduzetništvo postaje pokretač, organizator i upravljač novih procesa.

Republika Hrvatska u svom procesu priprema za priključenje EU usvojila je prijedlog Strategije učenja za poduzetništvo 2010. – 2014. (Vlada RH – Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, 2010.) gdje se navode mjere i razlozi razvoja učenja o poduzetništvu, prijedlog strategije provedbe programa učenja o poduzetništvu u obrazovni sustav RH kao i očekivani rezultati razvoja obrazovanja o poduzetništvu. Poduzetništvo je potrebno društvu – u ekonomiji, u institucijama javnih službi, kao i u razvoju malog i srednjeg poduzetništva (Drucker, 2005.).

2. Malo i srednje poduzetništvo – glavni pokretač razvoja

Malo i srednje poduzetništvo tj. gospodarstvo jedan je od važnijih pokretača ukupnoga gospodarskog razvoja i ono potiče privatno vlasništvo i poduzetničke sposobnosti, generira zapošljavanje i značajno pridonosi povećanju proizvodnje i izvoza. Iako, još u fazi globalne recesije, malo gospodarstvo i dalje je najdinamičniji dio gospodarstva Republike Hrvatske. Mala i srednja trgovačka društva čine 99,5 posto ukupnog broja registriranih trgovačkih društava, a zapošljavaju istodobno 66 posto radnika u hrvatskim tvrtkama (Hrvatska gospodarska komora, 2010.). Malo i srednje poduzetništvo glavni je pokretač razvoja svakog modernog gospodarstva, navodi se na stranica Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR) koja je svoju primarna pozornost upravo i posvetila ovom segmentu gospodarstva te kroz povoljnije uvjete financiranja omogućava se rast i razvoj pravnih subjekata koji sukladno Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02, 63/07 i 53/12) ulaze u kategoriju malih i srednjih poduzetnika, što znači da imaju manje od 250 zaposlenih, u poslovanju su neovisni, imaju ukupan godišnji promet do 216.000.000 kuna ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak do 108.000.000 kuna.

Prema istom Zakonu o poticanju razvoja maloga gospodarstva utvrđena je definicija i kriteriji za razlikovanje subjekata maloga gospodarstva s obzirom na veličinu, te razlikujemo mikro, male i srednje subjekte maloga gospodarstva. Mikro subjekti maloga gospodarstva su pravne i fizičke osobe koje prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 10 radnika, ostvaruju ukupni godišnji promet do 14,000.000 kuna odnosno vrijednost dugotrajne imovine do 7,000.000 kuna. Mali subjekti maloga gospodarstva su pravne i fizičke osobe koje prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 50 radnika, ostvaruju ukupni godišnji promet do 54,000.000 kuna odnosno vrijednost dugotrajne imovine do 27,000.000 kuna. Srednji subjekti maloga gospodarstva su pravne i fizičke osobe koje prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 250 radnika, ostvaruju ukupni godišnji promet do 216,000.000 kuna odnosno vrijednost dugotrajne imovine do 108,000.000 kuna. U tablici 1 prikazali smo komparativni prikaz hrvatske i europske definicije malog i srednjeg poduzetništva iz koje se vide glavne razlike u godišnjem prihodu i imovini, dok je broj zaposlenih identičan po pojedinom subjektu.

U Republici Hrvatskoj mali i srednji poduzetnici (MSP) definirani su Zakonom o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02 i NN 63/07 i 53/12). Pravnom stečevinom EU postavljeni su državama članicama EU limiti za određivanje MSP-a. Za stjecanje statusa mikro, malog ili srednjeg poduzetnika, poduzetnik mora udovoljiti kriteriju broja zaposlenih i jednom od dva kriterija, godišnji promet ili imovina.

Izmjenama i dopunama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN br. 29/02, 63/07 i 53/12) definicija mikro, malih i srednjih poduzeća usklađena je s istovjetnom definicijom Europske komisije (EK), Europske investicijske banke (EIB) i Europskog investicijskog fonda (EIF), čime je omogućen dostup izvorima financiranja i mehanizmima potpora namijenjenih srednjem i malom poduzetništvu kroz programe Europske unije. Uz spomenuti HBOR, nositelji aktivnosti za provedbu programa za poticanje malog i srednjeg poduzetništva su: Vlada RH preko resornog ministarstva, Hrvatska gospodarska komora (HGK) te nositelj aktivnosti, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije (HAMAGINVEST). U skladu s programskim opredjeljenjima Vlada RH planira, provodi i nadzire programe razvoja i poticajne mjere s ciljem ravnomjernijeg razvoja svih područja RH, uklanjanja administrativnih prepreka, jačanja izvozne orijentacije, izgradnje poduzetničkih zona, povećanja broja malih i srednjih poduzetnika, promjene strukture djelatnosti u korist proizvodnje, povećanja broja zaposlenih te povećanja konkurentnosti ulaganjem u razvoj, obrazovanje i nove tehnologije.

	HR definicija MSP	EU definicija MSP
BROJ ZAPOSLENIH	mikro < 10 zaposlenih	mikro < 10 zaposlenih
	mali < 50 zaposlenih	mali < 50 zaposlenih
	srednji < 250 zaposlenih	srednji < 250 zaposlenih
GODIŠNJI PROMET	mikro < 14 mil. HRK (1,92 mil. EUR)	< 2 mil. EUR (14,6 mil. HRK)
	mali < 54 mil. HRK (7,40 mil. EUR)	< 10 mil. EUR (73 mil. HRK)
	srednji < 216 mil. HRK (29,59 mil. EUR)	< 50 mil. EUR (365 mil. HRK)
IMOVINA	mikro < 7 mil. HRK (0,96 mil. EUR)	< 2 mil. EUR (14,6 mil. HRK)
	mali < 27 mil. HRK (3,70 mil. EUR)	< 10 mil. EUR (73 mil. HRK)
	srednji < 108 mil. HRK (14,79 mil. EUR)	< 43 mil. EUR (313,9 mil. HRK)

Tablica 1. Komparativni prikaz HR i EU definicije malih i srednjih poduzetnika

Izvor: HBOR, 2012. (prilagodba autora)

Trenutno se provodi program poticanja poduzetništva i obrta - Poduzetnički impuls za 2013.g. temeljem programa Vlade RH za razdoblje od 2011.-2015. godine u kojemu su mjere poticanja konkurentnosti poduzetništva i obrta definirane kroz tri glavna područja: gospodarski oporavak i razvoj poduzetništva, tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti i regionalni razvoj i korištenje fondova EU. Poduzetnički impuls za 2013. godinu sastoji se od četiri programska područja: 1. Sustav potpora s mjerama (a/Mikro poduzetništvo, obrti i klasteri, b/Jačanje poslovne konkurentnosti poduzetnika i obrtnika, c/Razvoj poduzetničke infrastrukture i poslovnog okruženja i d/Obrazovanje za poduzetništvo i obrte te očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta); 2. Financiranje malog i srednjeg poduzetništva i obrta; 3. EU Projekti i 4. Institucionalna podrška. Ministarstvo poduzetništva i obrta kroz sustav poticaja provodi gospodarske mjere sukladno cilju gospodarske politike, a to je postupno povećanje stope rasta gospodarstva kako bi se do 2015. godine kretala na razini od oko 5%. Opći cilj Ministarstva poduzetništva i obrta u sektoru malog gospodarstva u Hrvatskoj je unaprijediti politike i mjere poticanja razvoja malog gospodarstva (MINGORP, 2012.). Potrebno je i istaknuti kako je pred usvajanjem strategija razvoja poduzetništva do 2020. godine, a glavni joj je cilj povećanje dodane vrijednosti i konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika i dizanje bruto dodane vrijednosti po zaposleniku za 40 posto (sada je to 16 tisuća eura po zaposlenom u 2012., a cilj je da u 2020. to bude oko 25 tisuća eura). Poticanje razvoja malog gospodarstva temelji se na sustavu institucija organiziranih kao skup međusobno komplementarnih funkcija sadržaj kojih obuhvaća sve bitne sastavnice poslovanja i razvitka malog gospodarstva. Polazeći od nužne usklađenosti s regulatornim okvirom u EU, sustav poticaja za malo i srednje poduzetništvo i obrt izgrađen je kao skup mjera i instrumenata kojima se na nacionalnoj i regionalnoj razini nastoji potaknuti brži razvitak malog gospodarstva s ciljem novog zapošljavanja, povećanja konkurentnosti gospodarstva, izvoza i gospodarskog rasta u cjelini. Na nedavno završenom Europskom tjednu malog i srednjeg poduzetništva koji organizira Uprava za poduzetništvo i industriju Europske komisije izneseni su podaci gdje je više od 99 posto ukupnog europskog poslovanja čini poslovanje malog i srednjeg poduzetništva (MSP). Čak 23 milijuna malih i srednjih poduzetnika zapošljava 67% ukupno zaposlenih u EU. Malo i srednje poduzetništvo je u Europi stvorilo 85% novih radnih mjesta u privatnom sektoru od čega 34% otpada na poduzetništvo početnika. Mala i srednja poduzeća predstavljaju okosnicu gospodarstva u Europskoj uniji i zapošljavaju više od dvije trećine zaposlenih u privatnom sektoru, a slična je situacija i u Hrvatskoj (EK, 2012). Komisija navodi da u Hrvatskoj, kao i u Europskoj uniji, gospodarski rast i radna mjesta uvelike osiguravaju mala i srednja poduzeća. Devet od deset poduzeća u Hrvatskoj i u EU-u spadaju u mala i srednja poduzeća, među kojima su daleko najveći broj mikro poduzeća s manje od deset zaposlenih. U Hrvatskoj više od tri četvrtine zaposlenih u nefinancijskom sektoru radi u malim i srednjim poduzećima, dok najveći dio malih i srednjih poduzeća u Hrvatskoj, 39%, bavi se uslužnim djelatnostima, 32% ih je aktivno u trgovini, a samo 16% bavi se nekom proizvodnom djelatnošću. Komisija u istom dokumentu navodi da je Hrvatska u posljednjih pet godina postigla znatan napredak u malom i srednjem poduzetništvu, ali da još uvijek zaostaje za ostalim članicama EU-a te da postoji veliki prostor za napredak u mijenjanju percepcije poduzetništva u Hrvatskoj, a poboljšanje imidža poduzetnika moglo bi imati višestruko pozitivni učinak na spremnost građana da preuzmu poslovni rizik. Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) također planira ove godine u Hrvatskoj uložiti 230 milijuna eura, nakon lanišnjih 210 milijuna, pri čemu će se usmjeriti prema malim i srednje velikim poduzećima te razvoju infrastrukture. Pristupanje Hrvatske Europskoj uniji (1.srpanj 2013.) dovest će u srednjeročnom razdoblju do jačanja hrvatskog gospodarstva, kojemu je već koristio dug i strog proces pripreme za pristupanje, a Hrvatska će imati i pristup strukturnim fondovima EU-a.

Zaključak

Danas poduzetništvo predstavlja jednu od glavnih ekonomskih i općedruštvenih tema te potiče razvoj društva i osigurava konkurentnost na globalnom tržištu. Razvoj poduzetništva i poduzetničkih kompetencija ključni je čimbenik svakog konkurentnog gospodarstva i potreban je stalni i sustavni razvoj te kvalitetno obrazovanje za poduzetništvo, jer poduzetništvo postaje pokretač, organizator i upravljač novih procesa. Mala i srednja poduzeća predstavljaju okosnicu gospodarstva u Europskoj uniji i zapošljavaju više od dvije trećine zaposlenih u privatnom sektoru, a slična je situacija i u Hrvatskoj. Što se tiče malog i srednjeg poduzetništva Hrvatska nije dovoljno konkurentna, ali se kreće u dobrom smjeru i nema razloga zašto Hrvatska ne bi postala centar poduzetništva za malo i srednje gospodarstvo, jer budućnost hrvatske konkurentnosti je u rukama malog i srednjeg poduzetništva koje čini više od devedeset posto ukupnog gospodarstva. To će zahtijevati velika ulaganja u proširenje i modernizaciju zgrada, opreme, tehnologije, a prije svega u visoko obrazovani ljudski potencijal. Malo i srednje poduzetništvo ključ je izgradnje konkurentnog gospodarstva, ali je potrebna suradnja obrazovanja/znanosti i gospodarstva u jačanju konkurentnosti, jer za stvaranje kvalitetnog gospodarskog razvoja putem poduzetništva kao ključne kompetencije konkurentnog gospodarstva, nužno je stvoriti sinergiju poduzetništva i obrazovanja za poduzetništvo i potrebna je njihova implementacija u razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Abstract

Today is an entire society strongly influenced by globalization, and therefore affected by the global economic crisis and a slowdown in economic activity. The global economic crisis has manifested itself also in Croatia, stopping economic growth and a significant reduction in production and consumption, and the drop in gross domestic product. Developed entrepreneurial competencies of individuals and society as a whole, and in light of the global economic crisis is a fundamental precondition for the successful growth and development. The sector of Small and Medium Entrepreneurship play a key role in the growth and development of the economy, with the purpose of market competitiveness, the region and the European Union. In this paper we show that the main engine of growth of any modern economy's SME sector, and that the economic crisis can be overcome development and investment in the Small and Medium Entrepreneurship.

Keywords: *SME sector, entrepreneurship, EU, economy*

Literatura

- Drucker, F.P. (1992). Inovacije i poduzetništvo, Zagreb, Globus
- Drucker, F.P. (2005). Najvažnije o menadžmentu, Zagreb, M.E.P Consult
- Hisrich, R.D., Peters, M.P., Shepherd, D.A. (2011). Poduzetništvo, Zagreb, McGraw-Hill, Irwin / Mate d.o.o.
- Kurz, R. & Bartram, D. (2002). Competency and individual performance: modelling the world of work. In I.T. Robertson, M. Callinan and D. Bartram (Eds) Organizational effectiveness: the role of psychology (pp. 225-255). Chichester: John Wiley
- Ronstadt, Robert C. (1984). Entrepreneurship, Dover, MA: Lord Publishing Co.
- Vlada Republike Hrvatske – Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (2010). Strategija o učenju za poduzetništvo, Zagreb
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva (2002). Narodne novine br.29, Zagreb
- Delegacija Europske unije u Republici Hrvatskoj (2012). EUBilten
- http://www.delhrv.ec.europa.eu/files/file/articles-zadnje_hr_21_1_2012-1329124326.pdf (Sačuvano: 15.06.2013.)
- Europska komisija (2011) Europski tjedan poduzetništva http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1149_en.htm?locale=en (Sačuvano 15.06.2013.)
- Hrvatska gospodarska komora – sektor za industriju (2010). Small and medium enterprises (SME's) http://www2.hgk.hr/en/depts/industry/Malo_gospodarstvo_10_web.pdf (Sačuvano 16.06.2013.)
- Vlada Republike Hrvatske, MINPO (2013) Poduzetnički impuls 2013 – Program poticanja poduzetništva i obrta <http://www.minpo.hr/UserDocImages///73.%20-%2011.pdf> (Sačuvano 30.06.2013.)